

Barlang-terápia

A külföldi orvosi körök nemrégiben hivatalosan is elismerték a barlangoknak gyógyászati célokra való felhasználását.¹

Már régebben is beszámoltak barlang-gyógyászati esetekről, de minthogy ezek a szórványos adatok nem rendszeres megfigyelés eredményei, nem voltak alkalmasak arra, hogy különösen felhívják a figyelmet a barlang-gyógyászati rendszeres ki-dolgozására.

Mint érdekességet említjük meg Kossuth Lajos közlését a Toscanában levő, monsum-mai 34 C°-os hőmérsékletű barlangról, ahol a csúszos betegek gyógyulást találtak (természetes tepidarium). *Dudich* Endre említi, hogy a Baradla-barlang őszi-téli kutatása közben soha meg nem hűlt, sőt az utazása közben szerzett náthája is elmúlt, amint megkezdte kutatásait a barlangban. A híres postumiai (adelsbergi) barlangról pedig megjegyzi, hogy az oda bevitt szármárhurutos gyermekek hamarosan meggyógyultak. *Jakucs* László a Béke-barlangról írott könyvében egészségügyi megfigyelésekre is kitér. A hurutos betegségek néhány órai ott tartózkodás után megszűnnek. Ő ezt a hatást a barlang levegőjében levő penészgombák spóráinak tulajdonítja, s így akaratlanul is a mai terápia egyik fontos szerére, az antibiotikum hatására gondol.

A Béke-barlang gyógyító hatásának hamar híre terjedt, orvosi tanácsra is sokan keresték fel. Mindenesetre további egzakt megfigyelésekre lesz még itt szükség.

A *Lübke* könyve² hívta fel a figyelmet a barlangok gyógyhatására a Klutert-barlanggal kapcsolatos megfigyeléseivel (a barlang Nyugat-Németország Vesztfália tartományában, a híres Ruhr-vidék közelében van). A 7 kilométer hosszú járatú barlangot, a turistáknak ezt a kedvenc kiránduló helyét már régen feltárták. A második világháború idején, a nagy iparvidék állandó bombázásakor rengeteg ember vette igénybe hosszabb időre mint igen jó menedékhelyet. Az oda menekültek között sok volt az asztmatikus, bronchitiszes, gégehurutos beteg, akik a barlangban való kényszerű tartózkodás után gyógyultan tértek haza. Tanácsukra mások is felkeresték a barlangot.

got, híre folyton nőtt, s 1951—52-ben mintegy hetvenezer ember látogatta. A barlang gyógyító hatásának híre Dél-Amerikába is eljutott, onnan is jöttek gyógyulást keresők.

E nagy tömegmegmozdulásra a hivatalos orvosi körök is kénytelenek voltak felfigyelni, s megkezdtek a rendszeres adatgyűjtést. A statisztikai adatok valóban igazolták a barlang gyógyító hatását. 1954-ben a Német Fürdő Szövetség hivatalosan is felvette a gyógyfürdők listájára a kluterti barlangot. A teljes elismerésre a tudós specialisták véleménye adott alapot, minthogy a betegek 50%-ánál jó és igen jó, 9%-ánál mérsékelt, 27%-ánál csekély javulás mutatkozott és csak 2%-ánál volt eredménytelen a kúra.

Igy vált a Klutert-barlang hivatalosan is elismert asztma-gyógyhellyé. A kiadott ismertető füzet szerint a barlang-kúrát mindig orvosi vizsgálat előzi meg. A kúra időtartama 3—4 hét. Naponta két ízben két-két órát töltenek a betegek a barlang belsejében.

Hogy tulajdonképpen milyen tényezők játszanak szerepet ebben a gyógy módban, azt még pontosan nem tudják. Most folynak a mikroklíma-vizsgálatok, kiegészítve mindenféle más természeti megfigyelésekkel. Annyi bizonyos, hogy az empirikus tapasztalatok a gyógyhatást illetően már szép számmal összegyűltek, csak a gyógyhatás okának megfejtésével kell még vár-nunk a megfigyelések feldolgozásáig.

*

Az új természetes gyógy mód alkalmazására országunkban, például a Magyar Autonóm Tartományban is több helyünk van. Nálunk legjobban ismert a homoródalmási Orbán Balázs barlang (Udvarhely rajon), amelynek hossza körülbelül egy kilométer s régen, a török-tatár dúlások idején hatalmas termei menedékhelyül szolgáltak a környék lakosságának. Gyógyhatásának megismerését megkönnyíti, hogy a falutól a barlang bejáratáig, sőt azon túl is autóval jól járható út vezet. A szomszédságában, a szép vadregényes Vargyas-patak szurdokán alul és felül is állandó lakások vannak, ahol a gyógyulást keresők meghúzódhatnak. A hegyvidéki kirándulások kedvelői tanyát verhetnek a barlang hatalmas előtermében és zugaiban is. Az egész vidék különben ideálisan alkalmas klimatikus gyógyhely alapítására. Fürdő. és ivókúrára is volna lehetőség, hiszen a Kérolly-fürdő vasas-szénsavas forrásait és a Székely Selters alkalikus szén-savas vizét idáig el lehetne vezetni. Ily módon egy valószínűleg természetes gyógykomplexum

¹ G. Baeker: Die Kluterthöhle. Heilbad und Kurort 1954. — *Dudich* Endre: A barlang mint gyógytényező. Földtani Köz-löny 1955.

² A. Lübke: Geheimnisse des Unterirdischen. Bonn, 1953. 263.

álna rendelkezésünkre. Gyógyfürdőink zsúfoltsággal küszködnek, nagy szükség van arra, hogy újabb fürdőtelepek alapítására alkalmas helyeket keressünk.

A homoródalmási barlang és környéke az alapítási terveknek feltétlenül megfelel. A barlang az asztma, bronchitis, s más légutak betegségének gyógyítására, mint természetes gyógytényező, éppen úgy alkalmas lehet, mint a többi, e szempontból már ellenőrzött barlang. E tekintetben mindenesetre helyszíni orvosi kutatásra van szükség.

E gyógy mód beválása esetén a fáradhatatlan turistákra, barlangkutatókra vár az a feladat, hogy a Magyar Autonóm Tartomány mészkő-vidékeit alaposan felkutassák, s újabb barlangi alkalmatosságokra hívják fel a figyelmet. A Tölgyes—Gyilkos-tó—Nagy Hagymás vonulat vagy a homoródalmási barlangtól délre folytatódó Persány—Rika hegység mészkősziklái is még

sok barlangot rejtegetnek magukban, alapos felkutatásra várnak.

Az ország más vidékein is rengeteg barlang ismeretes már eddig is. Ujabban *Balogh* Ernő egyetemi tanárnak köszönhetjük sok barlangnak a térképezését és közelebbi adatait. A Bihar hegység, az Erdélyi Érchegység, Bánság hegyei, Petrozsény mellett a Boli barlang, valamint a csoklovíni csontbarlangok már régóta ismertek. Az Aranyos folyó mentén a Torockó—Bedellői hegyek, a Tordai Hasadék rengeteg alkalmatosságot jelentenek a barlangi gyógy mód szükségletei számára.

Igy kilátásunk van, hogy Népköztársaságunk eddigi természetes gyógy módban való gazdagsága (ásványvizek, iszapok, szénsavas gázfürdők, klíma) a barlangok felhasználásával gyarapodni fog.

Bányai János